

ORDIN ADMINISTRATIE PUBLICA 1134/2000	Modificat(a)
Emitent: Ministerul Justitiei Domenii: Expertize	M.O. 459/2000
Ordin pentru aprobarea Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatarilor si a altor lucrari medico-legale	

M.Of.nr.459 din 19 septembrie 2000

**Ministerul
Justitiei**

Nr. 1.134/C/25 mai 2000
aprilie 2000

Ministerul Sanatatii

Nr.255/4

ORDIN

pentru aprobarea Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatarilor si a altor lucrari medico-legale

Ministru de stat, ministrul justitiei, si ministru de stat, ministrul sanatatii,

avand in vedere prevederile art. 31 alin. (2) din Ordonanta Guvernului [nr. 1/2000](#) privind organizarea activitatii si functionarea institutiilor de medicina legala, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 22 din 21 ianuarie 2000,

in conformitate cu dispozitiile art. 10 din Hotararea Guvernului [nr. 65/1997](#) privind organizarea si functionarea Ministerului Justitiei, cu modificarile si completarile ulterioare, si ale art. 2 din Hotararea Guvernului [nr. 244/1997](#) privind organizarea si functionarea Ministerului Sanatatii, cu modificarile ulterioare,

emit urmatorul ordin:

Articol unic. - Se aproba Normele procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatarilor si a altor lucrari medico-legale, prevazute in anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

p. Ministru de stat,
ministrul justitiei,
Flavius Baias,
secretar de stat

Ministru de stat,
ministrul sanatatii,
Hajdu Gabor

ANEXA

NORMELE PROCEDURALE
privind efectuarea expertizelor, a constatarilor si a altor
lucrari medico-legale

SECTIUNEA 1
Dispozitii generale

Art. 1. - Institutiile de medicina legala isi organizeaza activitatea si functioneaza in conformitate cu prevederile Ordonantei Guvernului [nr. 1/2000](#) privind organizarea activitatii si functionarea institutiilor de medicina legala, ale Regulamentului de aplicare a dispozitiilor Ordonantei Guvernului nr. 1/2000, aprobat prin Hotararea Guvernului [nr. 774/2000](#), si ale prezentului ordin.

Art. 2. - (1) Institutiile de medicina legala asigura servicii de medicina legala in mod permanent, printr-un program de activitate menit sa asigure accesibilitate - zi si noapte -, precum si printr-un program de lucru cu publicul pentru zilele de lucru.

(2) Lucrarile constand in cercetarea la fata locului si ridicarea cadavrului, autopsii urgente, cercetarea cazurilor in care exista pericolul disparitiei unor mijloace de proba sau schimbarea unor situatii de fapt se efectueaza in regim de permanenta.

(3) Programul de permanenta se asigura prin ore de garda in institututele de medicina legala din centrele medicale universitare, denumite in continuare institute de medicina legala, si in serviciile de medicina legala judetene sau prin chemari de la domiciliu ale medicilor in serviciile de medicina legala unde nu se pot organiza ore de garda.

(4) Programul de permanenta prin chemari de la domiciliu ale medicilor se comunica organelor de urmarire penala, iar programul de lucru cu publicul se afiseaza la loc vizibil in institutiile de medicina legala.

Art. 3. - Constatarile si expertizele medico-legale se efectueaza pe baza principiului metodologiei unitare si al nerestricționarii accesului medicului legist la informatia medicala.

Art. 4. - Constatarile si expertizele medico-legale se efectueaza dupa o metodologie unitara stabilita de Consiliul superior de medicina legala si Ministerul Sanatatii, in conformitate cu prevederile art. 13 lit. a) din Ordonanta Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activitatii si functionarea institutiilor de medicina legala.

Art. 5. - Medicii legisti au obligatia sa pastreze secretul de serviciu si sa asigure protectia informatiilor, in conformitate cu normele deontologiei profesionale. In scopul indeplinirii acestei obligatii medicii legisti:

a) aduc la cunostinta persoanelor interesate rezultatul lucrarilor medico-legale numai in cazul in care prin aceasta nu se aduce atingere activitatii de urmarire penala;

b) pastreaza secretul in ceea ce priveste lucrarile si constatările pe care le efectueaza, putand folosi materialul documentar al lucrarilor medico-legale pentru comunicari sau lucrari stiintifice numai dupa solutionarea cauzei.

Art. 6. - Medicii legisti au obligatia sa respecte principiile deontologiei profesionale si ale eticii medicale. Medicul legist nu poate fi obligat sa desfasoare activitati profesionale care contravin normelor deontologiei profesionale si ale eticii medicale.

Art. 7. - Medicul legist care a eliberat un certificat medico-legal nu mai poate participa la efectuarea unei noi expertize medico-legale sau la redactarea unui raport de expertiza in aceeasi cauza. In aceasta situatie sau in alte cazuri de incompatibilitate, precum si ori de cate ori medicul legist este impiedicat, din alte motive justificate, sa efectueze lucrarea solicitata el este obligat sa comunice de indata acest fapt, in scris, organului medico-legal competent, pentru a desemna un alt medic legist, aratand si motivele incompatibilitatii.

Art. 8. - In efectuarea lucrării medico-legale medicul legist sau comisia desemnata are un rol activ constand in:

a) posibilitatea de a solicita extinderea examinării altor aspecte cu implicatii medico-legale constatate, deosebite de cele ce formeaza obiectul lucrării;

b) obligatia de a consemna in actele medico-legale elemente medico-legale care constituie indiciile unei infractiuni pentru care actiunea penala se pune in miscare din oficiu, constatate cu ocazia examenilor medico-legale efectuate la solicitarea persoanelor interesate, si de a le comunica organelor judiciare competente.

SECTIUNEA 2

Actele medico-legale

Art. 9. - (1) Actele medico-legale sunt raportul de expertiza, raportul de constatare, certificatul, buletinul de analiza si avizul.

(2) In sensul prezentelor norme:

a) prin raport de expertiza medico-legala se intelege actul intocmit de un expert la solicitarea organului de urmarire penala sau a instantei de judecata si care cuprinde datele privind expertiza efectuata. Expertiza medico-legala se efectueaza in situatiile prevazute la art. 116 si 117 din Codul de procedura penala, precum si la art. 201 din Codul de procedura civila;

b) prin raport de constatare medico-legala se intelege actul intocmit de medicul legist la solicitarea organului de urmarire penala sau a instantei de judecata si care cuprinde date privind constatarea efectuata. Constatarea medico-legala se efectueaza in situatiile prevazute la art. 112 si 114 din Codul de procedura penala;

c) prin certificat medico-legal se intelege actul intocmit de medicul legist la cererea persoanelor interesate si care cuprinde date privind examinarea medico-legala;

d) prin buletin de analiza se intelege actul intocmit de specialistii institutiilor de medicina legala sau de persoanele competente din cadrul institutiilor de medicina legala, la cererea persoanelor interesate, si care cuprinde date privind examenul complementar;

e) prin aviz medico-legal se intelege actul intocmit de Comisia superioara medico-legala, precum si de comisiile de avizare si control al actelor medicale, la solicitarea organelor judiciare, prin care se aproba continutul si concluziile actelor medico-legale si se recomanda efectuarea unor noi expertize sau se formuleaza concluzii proprii.

Art. 10. - (1) La intocmirea actelor medico-legale medicul legist sau comisia desemnata are urmatoarele obligatii:

a) sa ia in considerare certificatele, referatele medicale si fisele de observatie clinica emise de unitati sanitare ale Ministerului Sanatatii sau acreditate de acesta;

b) sa verifice daca documentele mentionate la lit. a) prezinta urmatoarele elemente de siguranta: numar de inregistrare, stampila unitatii sanitare, semnatura si parafa medicului, care trebuie sa mentioneze specialitatea si codul medicului, iar in cazul fotocopiilor, mentiunea "conform cu originalul", atestata de medicul responsabil.

(2) Medicul legist nu poate lua in considerare informatii medicale cuprinse in alte tipuri de inscripuri medicale decat cele prevazute la alin. (1), cum ar fi bilete de trimitere, retete, consulturi inscise pe retete, concedii medicale, bilete de externare.

Art. 11. - (1) Raportul de expertiza sau de constatare medico-legala cuprinde antetul, stampila si numarul de inregistrare al institutiei de medicina legala in care a fost efectuata si se inregistreaza in registrul de evidenta.

(2) Copiile de pe raportul de expertiza sau de constatare medico-legala se arhiveaza pe o perioada nedeterminata.

(3) Raportul de expertiza sau de constatare medico-legala, precum si certificatul medico-legal se semneaza de toti cei care au participat la intocmirea lui. Opiniile divergente se consemneaza in cuprinsul raportului sau al certificatului medico-legal, separat si motivat.

(4) In cazul in care in evolutia leziunilor mentionate la prima expertiza apar date medicale noi, complicatii sau sechele, actele medico-legale se pot completa sau modifica numai de catre medicul legist care a efectuat prima expertiza.

SECTIUNEA 3

Reguli generale privind examinarile medico-legale

Art. 12. - Constatările și expertizele medico-legale constau în:

- a) examinări și cercetări privind cadavre umane sau parti din acestea;
- b) examinări și cercetări privind produse biologice și cadaverice;
- c) examinări și cercetări privind persoane în viață;
- d) evaluarea unor lucrări medicale și medico-legale în legătură cu activitatea medico-legală, precum și suplimente de expertiză.

Art. 13. - (1) Examinările și cercetările privind persoane în viață se realizează după verificarea de către medicul-legist a identității persoanei pe baza cărții de identitate, a adeverinței temporare de identitate sau a pasaportului, ale cărui serie și număr se menționează în certificatul medico-legal.

(2) În cazul în care persoana examinată nu prezintă actele prevăzute la alin. (1), faptul se menționează în certificatul medico-legal, pentru identificare luându-se impresiunile digitale de la indexul stâng pe documentul prin care se solicită examinarea.

Art. 14. - (1) Persoanele aflate în stare de reținere vor fi examinate în prezența personalului de pază de același sex.

(2) Persoanele minore se examinează în prezența unuia dintre părinți sau a reprezentantului sau legal ori, în lipsa acestora, în prezența unui membru major al familiei, de același sex cu minorul.

Art. 15. - Examinările medico-legale în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, se referă la:

a) constatarea virginității, capacității sexuale, vârstei, conformației sau dezvoltării fizice în circumstanțe precum constatarea virginității sau deflorării, viol, perversiuni sexuale, obținerea pentru minore a dispensei de vârstă în vederea căsătoriei, precum și constatarea stării obstetricale în cazuri de sarcină, viduitate, avort, naștere, lehozie;

b) constatarea leziunilor traumatiche recente, înainte de dispariția leziunilor externe, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data producerii;

c) constatarea infirmităților și a stărilor de boală consecutive leziunilor traumatiche certificate conform lit. b);

d) constatarea capacității psihice, în vederea stabilirii capacității de exercițiu necesare pentru întocmirea unor acte de dispoziție și în cazul bolnavilor netransportabili, cu suferințe evolutiv letale sau aflați în stare gravă în condiții de spitalizare;

e) constatarea stării de sănătate, având ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumită activitate sau profesie.

Art. 16. - Solicitățile de examinare în vederea eliberării certificatelor medico-legale, la cererea persoanelor interesate, pot fi înaintate de către:

- a) persoana în cauză, dacă a împlinit vârsta de 16 ani;
- b) părinți, pentru copiii sub vârsta de 16 ani;

c) tutore sau autoritatea tutelara, pentru persoanele puse sub tutela, precum si de curator, in cazul in care s-a instituit curatela;

d) persoanele care ii ingrijesc pe minori, altele decat cele prevazute la lit. a), b) si c);

e) directorul unitatii, pentru persoanele internate in camine, spitale, internate scolare, precum si in alte asemenea institutii;

f) comandantul locului de detinere, pentru persoanele condamnate, si organul de urmarire penala sau instanta de judecata, pentru persoanele aflate in stare de retinere sau de detinere;

g) orice alta persoana, pentru copiii gasiti, pentru persoanele debile mintal, pentru cei care nu se pot ingriji singuri si nici nu sunt in ingrijirea cuiva;

h) orice persoana juridica, pe baza de contract, pentru asiguratii sau angajatii sai.

Art. 17. - (1) Prin examinari complementare se intelege activitatile medico-legale care completeaza lucrarea deja efectuata, precum examene histopatologice, bacteriologice, hematologice, toxicologice, radiologice, biocriminalistice etc. privind piese anatomice, secretii, dejectii, pete, urme, examene ale obiectelor si substantelor, cercetari experimentale, cercetari medico-legale la locul faptei sau la locul unde s-a aflat cadavrul.

(2) Examinarile complementare nu constituie expertize sau constatari medico-legale, indiferent daca sunt efectuate de medicul legist sau, la cererea acestuia, de alti specialisti din unitati sanitare.

Art. 18. - Examinarile medico-legale solicitate de persoanele interesate si eliberarea certificatelor medico-legale se efectueaza la sediul institutiilor de medicina legala. Certificatul medico-legal se elibereaza persoanei examinate in termen de maximum 7 zile de la examinare sau de la depunerea rezultatelor examenelor clinice si paraclinice indicate de medicul examinator.

Art. 19. - (1) Examinarile medico-legale dispuse de instantele de judecata sau de organele de urmarire penala se efectueaza de regula la sediul institutiilor de medicina legala sau, in caz de urgenta, la sediul unitatilor sanitare unde persoana implicata se afla imobilizata.

(2) Examinarea la domiciliul sau la resedinta persoanei examinate se poate aproba, in mod exceptional, de conducatorul institutiei de medicina legala.

Art. 20. - (1) Rezultatele examenilor, finalizate intr-un raport de expertiza sau constatare medico-legala, dupa caz, se expediaza organului care a dispus examinarea, in termen de 7 zile de la examinarea persoanei sau de la depunerea documentelor necesare pentru intocmirea lucrarii, cum ar fi: acte medicale de la dosar, filme radiologice sau examinari clinice ori paraclinice indicate de medicul examinator.

(2) In situatia in care expertiza se efectueaza de catre o comisie, termenul de expediere este de 10 zile.

Art. 21. - In cazul in care organele in drept solicita concluzii imediat, in mod exceptional, dupa efectuarea unei lucrari medico-legale, institutia de medicina legala inainteaza informatiile solicitate, sub forma de constatari preliminare, de indata sau in cel mult 72 de ore de la solicitare. Constatarile preliminare nu au caracter de concluzii si se refera numai la elementele obiective rezultate din lucrarile efectuate pana in acel moment, pe baza materialelor avute la dispozitie.

Art. 22. - (1) Organele judiciare care dispun efectuarea unor constatari sau expertize medico-legale se adreseaza in scris institutiei de medicina legala competente.

(2) Documentul prin care se solicita efectuarea constatarii sau expertizei medico-legale va cuprinde:

a) datele de identificare a subiectului sau obiectului asupra caruia urmeaza sa se efectueze lucrarea;

b) tipul expertizei sau constatarii medico-legale;

c) intrebarile la care medicul legist trebuie sa raspunda;

d) materialele si datele care sunt puse la dispozitie medicilor legisti;

e) caracterul de urgenta si termenul sugerat pentru efectuarea lucrarii.

(3) In cazul expertizei psihiatrice si al avizelor solicitate comisiei superioare sau comisiilor de avizare si control al actelor medico-legale se inainteaza obligatoriu materialul dosarului necesar pentru efectuarea expertizei.

(4) In cazul in care sunt numiti si experti care reprezinta partile interesate, se mentioneaza datele de identitate ale acestora, pentru ca expertii oficiali sa ii poata contacta in vederea efectuarii lucrarilor.

Art. 23. - Dupa receptionarea solicitarii conducatorul unitatii de medicina legala desemneaza in scris, de indata, medicul legist sau comisia care urmeaza sa efectueze lucrarea si comunica organelor judiciare cheltuielile pentru efectuarea lucrarilor.

Art. 24. - (1) In cazul in care medicul legist considera necesar, el poate solicita organelor judiciare care au cerut constatarea sau expertiza medico-legala sa ii puna la dispozitie materialul dosarului, necesar pentru efectuarea acestora.

(2) Daca medicul legist considera necesara examinarea persoanei sau efectuarea unor investigatii medicale de specialitate, el poate solicita, potrivit dispozitiilor legale, organelor judiciare care au cerut efectuarea constatarii sau a expertizei sa dispuna in consecinta.

(3) In cazuri exceptionale expertiza medico-legala se poate efectua numai pe baza documentelor medicale ori medico-legale.

(4) In cazul refacerii totale sau partiale a examenilor clinice sau paraclinice, al verificarii datelor cuprinse in documente sau lucrari, precum si al oricaror alte analize si cercetari stiintifice necesare, medicul legist sau comisia de expertiza examineaza persoanele in cauza.

Art. 25. - In cazul in care institutiile sanitare refuza nejustificat punerea la dispozitie a informatiilor solicitate sau examinarea nemijlocita a persoanei, institutiile de medicina legala comunica organului judiciar care a dispus efectuarea expertizei punerea in imposibilitate de efectuare a lucrarii solicitate.

SECTIUNEA 4

Constatarea si expertiza medico-legala referitoare la persoane in viata

Art. 26. - Constatarea si expertiza medico-legala referitoare la persoane in viata, efectuate

la cererea organelor judiciare, constau in examinari clinice si complementare radiologice, hematologice, serologice, bacteriologice, antropologice, dermatologice, genetice si altele, putand avea ca obiect:

- a) constatarea sexului, virginitatii, capacitatii sexuale, varstei, conformatiei sau dezvoltarii fizice, precum si a elementelor necesare pentru stabilirea filiatiei;
- b) constatarea leziunilor traumatice, a infirmitatilor si a starilor de boala consecutive acestora;
- c) constatarea starii obstetricale, cum ar fi sarcina, viduitatea, avortul, nasterea, lehuzia;
- d) evaluarea starii de sanatate, avand ca scop stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumita activitate sau profesie;
- e) constatarea capacitatii psihice.

Art. 27. - (1) Comisia de expertiza se constituie in mod obligatoriu in cazurile in care legea prevede expres acest lucru, precum si cand are ca obiect:

- a) evaluarea capacitatii psihice a unei persoane, in scopul stabilirii elementelor necesare pentru aprecierea responsabilitatii penale sau a responsabilitatii civile;
- b) amanarea sau intreruperea executarii pedepsei privative de libertate, din motive medicale;
- c) constatarea starilor morbide care sunt urmare a unor fapte medicale ilicite, a unor deficiente sau a nerespectarii normelor tehnice medicale;
- d) investigarea filiatiei;
- e) evaluarea capacitatii de munca;
- f) stabilirea aptitudinilor unei persoane de a exercita o anumita activitate sau profesie, precum conducerea de autovehicule, de aparate de zbor, de portarma in cadrul noilor expertize;
- g) efectuarea unei noi expertize medico-legale.

(2) In cazul efectuarii unei noi expertize medico-legale comisia este formata din 3 membri, dintre care cel putin 2 au un grad profesional egal sau superior medicului legist care a efectuat prima expertiza, iar la grade profesionale egale se va tine seama de gradul didactic universitar.

(3) Pot face parte din comisia de expertiza, la solicitarea acesteia, medici si alti specialisti din diferite domenii biomedicale.

Art. 28. - (1) Expertiza medico-legala psihiatrica se face numai prin examinarea nemijlocita a persoanei, in cadrul unei comisii alcatuite dintr-un medic legist, care este presedintele comisiei, si 2 medici psihiatri. Aceste comisii nu se pot organiza la nivelul cabinetelor medico-legale.

(2) Expertizele medico-legale psihiatrice se efectueaza la sediul institutiilor medico-legale, cu urmatoarele exceptii, daca se efectueaza prima expertiza:

- a) in cazul bolnavilor psihici cronici, cand transportul si examinarea acestora nu se pot face in siguranta deplina, comisia de expertiza medico-legala psihiatrica efectueaza examinarea in cadrul spitalelor de psihiatrie sau in cadrul sectiilor de psihiatrie ale spitalelor penitenciare;

b) in cazul persoanelor aflate in arest preventiv comisia de expertiza medico-legala psihiatrica poate efectua examinarea si in cadrul sectiilor de psihiatrie ale spitalelor penitenciare, putand coopta in comisia de expertiza pe medicul sef de sectie, daca este medic primar;

c) in cazul bolnavilor netransportabili, cu suferinte evolutiv letale sau aflati in stare grava in conditii de spitalizare comisia se poate deplasa la patul bolnavului pentru efectuarea expertizei numai in situatia in care aceasta lucrare este necesara in vederea incheierii unui act de dispozitie. Asigurarea transportului de la si la sediul institutiei medico-legale se face de catre familia sau apartinatorii persoanei respective.

(3) Membrii comisiei sunt desemnati dupa cum urmeaza:

a) la nivelul institutelor de medicina legala directorul institutului desemneaza, prin dispozitie scrisa, un medic legist primar si 2 medici psihiatri specialisti sau primari ce pot fi cooptati si din cadrul spitalelor clinice de psihiatrie, prin propunere nominala si de comun acord cu conducerile unitatilor sanitare respective, sau al unor unitati medico-sanitare prestatoare de servicii, acreditate de Ministerul Sanatatii, si cu avizul Consiliului superior de medicina legala;

b) la nivelul serviciilor de medicina legala judetene medicul sef desemneaza, prin dispozitie scrisa, un medic legist primar si 2 medici psihiatri din cadrul sectiei de psihiatrie a spitalului judetean respectiv sau al unor unitati medico-sanitare prestatoare de servicii, acreditate de Ministerul Sanatatii, cu aprobarea nominala a directiei de sanatate publica judetene, cel putin unul dintre cei 2 psihiatri trebuind sa fie medic primar psihiatru.

(4) Expertiza medico-legala psihiatrica se efectueaza numai pentru o anumita fapta sau circumstanta, avand ca obiective principale stabilirea capacitatii psihice la momentul comiterii unei fapte prevazute de legea penala sau al exercitarii unui drept, a capacitatii psihice la momentul examinarii si aprecieri asupra pericolozitatii sociale si necesitatii instituirii masurilor de siguranta cu caracter medical.

Art. 29. - In vederea efectuarii expertizei psihiatrice se pun la dispozitie comisiei toate documentele din dosar, necesare pentru efectuarea expertizei. In cazul in care expertiza priveste persoane minore, dosarul va contine si ancheta sociala, precum si datele privind performanta scolara.

Art. 30. - (1) Expertiza medico-legala pentru amanarea sau intreruperea executarii pedepsei privative de libertate pe motive medicale se efectueaza numai prin examinarea nemijlocita a persoanei de catre o comisie.

(2) Comisiile de expertiza sunt alcatuite din:

a) un medic legist, care este presedintele comisiei;

b) unul sau mai multi medici avand cel putin gradul de medic specialist, in functie de boala de care sufera cel examinat, acest medic urmand sa stabileasca diagnosticul si indicatiile terapeutice;

c) un medic, reprezentant al retelei sanitare a directiei penitenciarelor, care, cunoscand posibilitatile de tratament din cadrul retelei din care face parte, stabileste impreuna cu medicul legist unde se poate aplica tratamentul pentru afectiunea respectiva: in reseaua sanitara a directiei penitenciarelor sau in reseaua sanitara a Ministerului Sanatatii.

(3) Dupa efectuarea unei noi expertize la Institutul de Medicina Legala "Prof. Dr. Mina Minovici" Bucuresti, pentru amanarea sau intreruperea executarii pedepsei privative de

libertate pe motive medicale, nu se mai poate solicita sau efectua o noua expertiza la alta unitate medico-legala inferioara ierarhic.

Art. 31. - (1) Expertiza medico-legala a filiatiei, in vederea cercetarii paternitatii, se efectueaza la cererea instantelor judecatoresti sau la cererea persoanelor interesate, in cadrul institutelor de medicina legala, conform competentei teritoriale si normelor metodologice stabilite de Consiliul superior de medicina legala, de catre o comisie alcatuita dintr-un medic legist, care este presedintele comisiei, si 2 medici sau biologi specialisti in serologie medico-legala.

(2) Expertiza filiatiei parcurge mai multe etape succesive, si anume: serologica, HLA, ADN.

(3) Pe parcursul cercetarii paternitatii se pot efectua, succesiv sau concomitent cu etapele prevazute la alin. (2), expertize privind perioada de conceptie, evaluarea capacitatii de procreare, precum si, dupa ce copilul a implinit varsta de 3 ani, expertiza antropologica.

Art. 32. - Expertiza medico-legala a capacitatii de munca se face de catre o comisie care este formata dintr-un medic legist, care este presedintele comisiei, un medic specialist, in functie de afectiunile cercetate, si un medic specialist in expertiza medicala a capacitatii de munca.

Art. 33. - (1) In vederea efectuarii expertizei medico-legala pentru a stabili intoxicatia etilica, recoltarea sangelui necesar pentru determinarea alcoolemiei se face in cadrul institutiilor de medicina legala sau, daca acest lucru nu este posibil, in alte unitati sanitare de la toate persoanele aduse de organele competente, cu respectarea normelor metodologice privind recoltarea probelor de sange in vederea stabilirii intoxicatiei etilice.

(2) Calculul retroactiv al alcoolemiei ofera valori teoretice aproximative.

(3) Calculul retroactiv al alcoolemiei se efectueaza numai in institutele de medicina legala de catre o comisie formata dintr-un medic legist primar si un farmacist sau toxicolog primar, care lucreaza in cadrul laboratorului de toxicologie medico-legala al institutului respectiv, ambii avand statutul de expert.

(4) Expertiza de recalculare a alcoolemiei se efectueaza numai in cazurile in care s-au recoltat doua probe de sange la un interval de o ora intre ele, precum si, in mod exceptional, in cazul persoanelor aflate in stare clinica grava: coma, soc traumatic si/sau hemoragic, interventii chirurgicale de urgenta, dovedite prin documente medicale si de la care nu s-a putut preleva a doua proba de sange. Calculul retroactiv al alcoolemiei nu poate fi efectuat numai pe baza declaratiilor existente la dosar.

(5) O expertiza privind calculul retroactiv al alcoolemiei se efectueaza pentru o singura varianta de consum.

(6) In acelasi caz, pentru variante diferite de consum, expertiza se efectueaza numai la solicitarea organelor de urmarire penala sau a instantelor de judecata dupa cum urmeaza: de cel mult doua ori, la solicitarea organelor de politie; a treia oara, numai la solicitarea parchetului; ori de cate ori solicita instanta de judecata.

SECTIUNEA 5

Constatarea si expertiza medico-legala pe cadavre

Art. 34. - (1) Constatarea si expertiza medico-legala pe cadavru implica:

- a) examinari la locul unde s-a gasit cadavrul sau in alte locuri, pentru constatarea indiciilor privind cauza mortii si circumstantele ei;
- b) examinarea exterioara a cadavrului si autopsia, inclusiv exhumarea, dupa caz;
- c) examinari complementare de laborator, cum ar fi cele histopatologice, bacteriologice, toxicologice, hematologice, serologice, biocriminalistice.

(2) Autopsia medico-legala a cadavrului se efectueaza la solicitarea organelor judiciare, numai de catre medicul legist, fiind obligatorie in urmatoarele cazuri:

1. moarte violenta, chiar si atunci cand exista o anumita perioada intre evenimentele cauzale si deces;

2. cauza mortii nu este cunoscuta;

3. cauza mortii este suspecta. Un deces este considerat moarte suspecta in urmatoarele situatii:

a) moarte subita;

b) decesul unei persoane a carei sanatate, prin natura serviciului, este verificata periodic din punct de vedere medical;

c) deces care survine in timpul unei misiuni de serviciu, in incinta unei intreprinderi sau institutii;

d) deces care survine in custodie, precum moartea persoanelor aflate in detentie sau private de libertate, decesele in spitalele psihiatrice, decesele in spitale penitenciare, in inchisoare sau in arestul politiei, moartea asociata cu activitatile politiei sau ale armatei in cazul in care decesul survine in cursul manifestatiilor publice sau orice deces care ridica suspiciunea nerespectarii drepturilor omului, cum este suspiciunea de tortura sau oricare alta forma de tratament violent sau inuman;

e) multiple decese repetate in serie sau concomitent;

f) cadavre neidentificate sau scheletizate;

g) decese survenite in locuri publice sau izolate;

h) moartea este pusa in legatura cu o deficiente in acordarea asistentei medicale sau in aplicarea masurilor de profilaxie ori de protectie a muncii;

i) decesul pacientului a survenit in timpul sau la scurt timp dupa o interventie diagnostica sau terapeutica medico-chirurgicala.

(3) Autopsia cadavrului, respectiv a partilor de cadavru sau a pieselor scheletice, se efectueaza numai in cazul in care organele judiciare pun la dispozitie medicului legist:

a) ordonanta procurorului sau incheierea instantei de efectuare a autopsiei, care contine obiectivele acesteia;

b) procesul-verbal de cercetare la fata locului;

c) copia de pe foaia de observatie clinica completa, in cazul persoanelor decedate in cursul spitalizarii.

Art. 35. - (1) Autopsia cadavrului se efectueaza numai de catre un medic legist, la morga serviciului de medicina legala sau a spitalului in a carui raza teritoriala s-a produs moartea sau a fost gasit cadavrul.

(2) In mod exceptional, daca nu exista o astfel de morga si nici posibilitatea transportarii cadavrului la morga cea mai apropiata, cu acordul medicului legist, autopsia se poate efectua acolo unde se afla cadavrul sau intr-un loc anume ales pentru aceasta.

Art. 36. - (1) Transportul cadavrelor care urmeaza sa fie autopsiate se asigura, de la locul faptei pana la morga, cu vehicule special amenajate, aflate in dotarea unitatilor medico-legale, sau cu alte mijloace speciale.

(2) Organele de urmarire penala intocmesc dosarul de identificare a cadavrului, in care se include si rezultatul autopsiei, dupa cum urmeaza:

a) in toate cazurile se asigura identificarea cadavrului prin aplicarea unei bratari de identificare la mana dreapta, pe care sa figureze data, datele de identificare si persoana sau autoritatea care a consemnat datele:

b) aplicarea bratarii de identificare este asigurata de unitatile sanitare, de lucratorii de politie sau de medicii legisti, dupa caz;

c) bratară de identificare nu poate fi inlaturata nici cu ocazia inhumarii; in cazul in care se impune corectarea datelor de identitate, aceasta se face prin aplicarea unei alte bratari, fara indepartarea bratarii, respectiv a bratarilor, deja aplicate;

d) transportarea cadavrelor fara bratară de identificare nu este permisa.

(3) Cadavrele se transporta in huse de plastic inchise, indiferent de distanta, astfel:

a) in cazul cadavrelor in stare avansata de putrefactie se folosesc huse de transport impermeabile;

b) in cazul deceselor determinate de boli infecto-contagioase, a caror declarare este obligatorie, se folosesc huse de transport impermeabile si inchise ermetic.

Art. 37. - (1) Exhumarea cadavrelor in vederea expertizelor medico-legale se face numai la solicitarea scrisa a organelor judiciare.

(2) Examinarea cadavrului deja autopsiat se face de catre o comisie de experti care au un grad profesional mai mare decat cel al expertului care a efectuat prima expertiza.

(3) Examinarea cadavrului exhumat si autopsia se fac fie la locul unde se afla cadavrul, fie la o prosectura din apropiere.

Art. 38. - (1) Medicul legist este asistat la efectuarea autopsiei de personal sanitar mediu sau auxiliar. Autopsia trebuie sa fie completa, fara a se omite vreun segment, tesut sau organ.

(2) Nu se pot formula concluzii medico-legale privind cauza si imprejurarile mortii numai pe baza unor examene externe sau interne partiale.

(3) Pentru atestarea leziunilor traumatice externe, respectiv interne, se pot efectua fotografii.

(4) Medicul legist nu poate elibera certificat de deces fara efectuarea autopsiei medico-legale, cu exceptia cazurilor in care decesul a intervenit ca urmare a catastrofelor.

Art. 39. - Materialele biologice, cum ar fi: organe, sange, umori, continut gastro-intestinal, secretii, precum si corpurile delictale care au astfel de urme biologice se transporta la instituturile de medicina legala impreuna cu documentatia corespunzatoare.

Art. 40. - (1) Cadavrele autopsiate se imbalsameaza la institutiile de medicina legala si la prosecturile spitalelor, potrivit instructiunilor Ministerului Sanatatii, dupa eliberarea certificatului constatator de deces, de catre persoanele competente.

(2) Imbalsamarile si alte servicii funerare pot fi realizate si de catre persoanele fizice sau juridice, in conditiile legii, cu avizul institutelor de medicina legala.

Art. 41. - Inhumarea persoanelor fara reprezentanti legali sau fara identitate se face prin grija primariilor, cu informarea prealabila a organelor de politie.

Art. 42. - Autopsiile, respectiv masurile privind acestea, se realizeaza cu respectarea eticii medicale si a demnitatii persoanei decedate.

Art. 43. - Regulamentul privind efectuarea autopsiilor medico-legale se elaboreaza de catre Consiliul superior de medicina legala cu respectarea Recomandarii nr. R (99)-3/2.02.1999 a Comitetului de ministri al Consiliului European privind armonizarea regulilor autopsiei medico-legale pentru statele membre si se aproba prin ordin al ministrului sanatatii.

Art. 44. - (1) Conducerea unitatilor sanitare are obligatia de a sesiza in primele 24 de ore organele de urmarire penala cu privire la decesele care au survenit in unitatea sanitara, in conditiile prevazute de prezentul ordin. In aceste cazuri nu se elibereaza certificat medical constatator al decesului.

(2) In cazurile prevazute la alin. (1) cadavrul se va pune la dispozitie institutiilor medico-legale, in vederea efectuarii autopsiei, in cel mult 24 de ore de la sesizarea organelor de urmarire penala.

Art. 45. - (1) Decesul unei persoane sau al unui noul nascut, indiferent de cauza mortii, poate fi constatat numai de catre un medic care are dreptul de libera practica.

(2) Certificatul de deces se elibereaza numai dupa aparitia semnelor de moarte reala si numai dupa trecerea a 24 de ore de la deces.

(3) Eliberarea certificatului de deces nu se poate face fara examinarea externa a cadavrului de catre medic. In cazul constatarii, cu aceasta ocazie, a unor situatii prevazute la art. 34 alin. (2) medicul are obligatia sa refuze eliberarea certificatului de deces si sa solicite organelor judiciare o autopsie pentru elucidarea cauzei mortii.

Art. 46. - In cazul in care medicul anatomopatolog al unei institutii sanitare efectueaza o autopsie si constata cu aceasta ocazie existenta unor situatii prevazute la art. 34 alin. (2), opreste lucrarea inceputa si anunta organul judiciar competent.

Art. 47. - In cazurile prevazute la art. 44 alin. (1), la art. 45 alin. (3) si la art. 46 certificatul medical constatator al decesului va fi eliberat numai de un medic legist, dupa efectuarea autopsiei medico-legale.

Art. 48. - In vederea efectuarii examinarii medico-legale, precum si a autopsiei, cadavrul se pune la dispozitie expertului pentru un termen ce nu poate depasi 72 de ore.

SECTIUNEA 6

Noua expertiza medico-legala

Art. 49. - (1) O noua expertiza medico-legala se efectueaza de catre o comisie de experti, indiferent daca prima expertiza a fost efectuata de un singur medic legist sau de mai multi medici legisti ori de o comisie. Raportul noii expertize se elaboreaza pe baza constatarilor directe ale comisiei si pe baza materialului necesar din dosarul cauzei.

(2) Comisia de expertiza medico-legala se instituie si se compune din cel putin 2 experti cu un grad profesional egal sau superior expertului sau expertilor care au efectuat expertiza anterioara, iar la grade profesionale egale se vor utiliza grade didactice superioare. Gradele profesionale, in ordine crescatoare, sunt: medic specialist, medic primar, doctor in medicina. Gradele didactice, in ordine crescatoare, sunt: preparator universitar, asistent universitar, sef de lucrari, conferentiar universitar, profesor universitar.

(3) Noua expertiza medico-legala consta in reluarea sau/si refacerea investigatiilor medico-legale in cazul in care se constata deficiente, omisiuni sau/si aspecte contradictorii la expertizele precedente. Concluziile unei noi expertize se redacteaza pe baza constatarilor sau expertizelor medico-legale anterioare, a probelor din dosarul cauzei, a aspectelor specifice spetei, a probelor noi, incluse in dosarul cauzei, precum si a obiectiilor formulate de organele judiciare.